

terre. Que erāt regna terre: Regna idolorum: Regna demoniorū fracta sunt. Regnabat Saturnus in multis hoīb: vbi ē regnū ei: Regnabat Mercurius in multis hoīb: vbi est regnū eius: Fractū est: redacti sūt illi in regnū christi: in q̄b ille regnabat. Regnū Tiberis q̄le erat karthagini: vbi nūc est regnū celeste: Lapis ille fregit oīa regna terrarū: lapis p̄cisus de monte sine manibus. Quid est p̄cisus de mōte sine manib: Natus de gēte iudeorum sine ope hoīm. Gēs enī q̄ nascunt: de ope maritali nascunt: ille de v̄gine natus: sine manibus nat⁹ est. Per manus enī op⁹ humanum significat. Quo manus hūane nō accesserūt: Ubi marital amplexus nō fuit: fetus tñ fuit. Natus est ḡ de mōte sine manibus lapis ille: creuit: et crescēdo fregit oīa reḡ terrarū. Fact⁹ est aut̄ mōs magn⁹: et impleuit vniuersam faciē terre. Hec ē ecclia catholica: cui vos cōicere gaudete. Illi at̄ q̄ nō ei cōmunicāt: qz p̄ter ipm montē adorant et laudāt deū: nō exaudiūt ad vitam eternā: et si ad q̄dam t̄palia exaudiāt. Nō sibi ḡ blandiant: qz eos in q̄busdam exaudit deus. Nam et paganos exaudit in quibusdam. Nonne clamāt pagani ad deū: et pluit. Quare: Quia facit solē suū oriri super bonos et malos: et pluit super iustos et iniustos. Noli ḡ gloriari pagane: quia te clamante ad deū pluit deus: q̄ super iustos et iniustos pluit. Audiuit te ad t̄palia: nō te audit ad eterna: nisi in mōte scō ei⁹ adoraueris. Adorate dñm in mōte scō ei⁹: qm̄ sanct⁹ ē dñs deus noster. Hec de psalmo sufficiāt caritati v̄re: q̄tum dñs donauit locuti sumus: Ecce quicq̄ loq̄mur in noīe dei: qm̄ dei est loquentis p̄ nos: imber dei est: videte vos qual terra sitis. Nā qm̄ pluuia venit super terrā: si bona terra est: fruct⁹ bonos parit: nā si mala terra est: spinas parit: pluuia tñ dulcis est: et super fructus et super spinas. Qui istis v̄bis auditis: peior factus fuerit: et spinas de pluuia generauerit: ignes speret: pluuia nō accuset. Qui aut̄ melior factus fuerit: et fruges de bōa terra generauerit: horreū speret: pluuia laudet. Aut qd sūt nubes: aut qd ē pluuia: nisi dei misericordia omnia faciētis circa eos q̄s diligit: et quib⁹ donauit: vt ab eis diligat.

Explicit Tractatus de ps. XCIV.

Incipit Tractatus de ps. XCIX.

Psalmi fratres cū cantaret: audistis: breuis est nec obscurus: quasi securitatem dederim ne labores timeatis. Videamus tñ attentius: et quanto liberius: t̄to diligentius: quid sibi velint ea ip̄a que apte sonant: vt q̄stū dñs donare dignat: spūaliter intelligat. Vox dei quolibet organo sonās: tamē vox dei. Nec enim delectat aures eius nisi vox ei⁹. Nam et nos cū loq̄mur: tunc eū delectamur: cū ip̄e de nobis loquitur. Psalmus in confessione sic inscribit. Hic ē titulus ei⁹. Psalmus in cōfessione. Pauci versus sūt: magnarū rerū grauidi: pariant semina in cordibus v̄ris: vt pareat horreū messis dominice. Psalmus iste in cōfessione b̄ nob̄ iubet: ad h̄ nos hortat: vt iubilemus deo: Nec hortat velut aliquē vnū angulū fre: aut vnā aliquā habitationē: p̄gregationē v̄e hoīm: sed quia vbiqz nouit se seminasse b̄ndictionē: vndiqz erigit iubilationē. Jubilate ḡ deo vniuersa terra. Nūq̄d mō vocem meā audiuit vniuersa terra: Et tamen hanc vocē audiuit vniuersa terra. Jam iubilat dño vniuersa terra: et qd̄ adhuc non iubilat: iubilabit. Pertendens enī benedictio incipiente ecclia ab hierlm̄ p̄ oēs gentes: impietatem vbiqz p̄sternit: pietatem vbiqz cōstruit: et mixti sunt boni mali: et mali p̄ omnem terrā: et boni p̄ oēm terram. In mal̄ murmurat oīs terra: in bonis iubilat oīs terra. Quid est ḡ iubilare: Multū enī nos attentos facit ad h̄ v̄bū et p̄ntis psalmi titulus: qz inscribit in cōfessione. Quid ē in cōfessione iubilare: Et alter⁹ cuiusdā psalmi sentētia dicentis: B̄tis p̄ls qui intelligit iubilationē. Profecto magnus aliquid ē: h̄ qd̄ intellectū: beatos facit. B̄tis ḡ de⁹ n̄r̄ beatificator hoīm det mibi intelligē qd̄ dicaz: det vobis intelligere qd̄ audit. Beatus p̄ls q̄ intelligit iubilationē. Cur ramus ḡ ad hanc beatitudinē: intelligam⁹ iubilationē: nō eā sine intellectu fundam⁹. Quid op⁹ ē iubilare: et nō obtemperare huic psalmo dicenti: Jubilate deo oīs terra: et nō intelligere iubilationē: vt vox n̄ra sola iubilet: et cor nō iubilet. Sonus enī cordis intellectus est. Qd̄ nostis dicitur⁹ suz: Qui iubilat nō v̄ba dicit: sed sonus qd̄az est leticie sine v̄bis: Vox est enī animi diffusū leticia: q̄stū pōt exp̄mentis affectuz nō sensum cōphendētis. Gaudēs hō in exultatione sua: ex v̄bis q̄busdā q̄ n̄ p̄nt dicit et intelligi: erupit in vocē quādā exultationis

sine v̄bis: ita vt appareat cū ip̄a voce gau-
dere q̄dem: s̄ quasi repletuz nimio gaudio
n̄ posse v̄bis explicare q̄d gaudet. **A**nim-
aduerite hoc in eis qui cantāt etiā nō ho-
neste. **N**ō enim talis erit iubilatio nostra q̄
lis illorū est. **N**os enī in iustificatiōe iubi-
lare debemus: illi aut̄ iubilant in iniquita-
tem. **I**taq; nos in cōfessione: illi in confu-
sione: **T**amen vt s̄ q̄d dico intelligat: im-
mo recordamini rem cognitam: maxie iu-
bilant qui aliquid in agris opantur: copia
fructuū iocūdati: vel messorēs: vel vinde-
miatores: vel aliquos fructus metētes: et ī
ip̄a fecūditate terre et feracitate gaudētes
exultādo cantāt: et inter cantica que ver-
bū enūciant inserūt voces quasdam sine ver-
bis in elatione exultantis animi: et hec vo-
catur iubilatio. **S**i quis forte p̄pterea non
recognoscit: qz nūq; aduertit: aduertet de
cetero. **A**tes vtinā non inueniat q̄s aduer-
tat: ne deus inueniat quos euertat. **E**t tñ
qz nō q̄escunt nasci spine: in male exultan-
tibus: aduertam⁹ iubilatiōē improbādā:
et offeramus deo iubilatiōē coronādā.
Qñ ergo nos iubilam⁹? **Q**ñ laudam⁹ q̄d
dici nō potest. **A**tendam⁹ enī vniuersam
creaturā terre: mare et celū: et oīa que ī eis
sunt: **A**tendimus singula habere origies
et causas suas: seminum vni: nascēdi ordi-
nem: p̄manēdi modū: intereundi decessū:
currere volumina seculorū: sine vlla p̄tur-
batione stellas volui quodāmodo ab ori-
ente in occidentē: pagere cursus annorū:
videmus dimensiones mēsiū: distensioes
horarū: in q̄ his oibus nescio q̄d inuisibi-
le q̄d sp̄s vel aīa dicūt inesse omnibus ani-
mātibz ad appetendā voluptatez: fugiē-
damq; molestiā: ad p̄seruandā incolumi-
tatē suā: vestigiū quoddaz vnitatis inesse
etiā homī cōe q̄ddam cū angel̄ dei: nō cuz
pecorib⁹: sicut eē: viuere: audire: videre et
cetera: s; q̄d intelligat deū q̄d ad mentem
p̄prie p̄tineat: q̄d sicut ocul⁹ albū et nigrū:
ita eq̄tatem ineq̄tatezq; discernat. **I**n hac
tota cōsideratiōe creature quaz nominare
vtcūq; et p̄currere potuimus: interroget se
aīa: q̄s fecit h̄ oīa? **Q**uis creauit h̄? **Q**uis
teip̄az? **Q**uid sunt ista q̄ cōsideras? **Q**uid
tu q̄ consideras? **Q**uis ille q̄ fecit conside-
randa et cōsiderantē? **Q**uis est iste? **S**ic il-
lū: vt dicas illū: cogita illū. **P**otes enī ali-
q̄d cogitare: et forte nō potes dicere: nullo
mō aut̄ poteris dicere q̄d nō potuerit cogi-
tare. **E**rgo cogita illū: p̄usq; dicas illuz. vt

cogites illū: accede ad illū. **Q**ñ enī vis be-
ne videre vt habeas q̄d loquaris: accedis
vt inspicias: ne forte vidēdo lōge fallaris.
Sed vt ocul̄ ista corpa: sic ille mēte cōspi-
citur: corde attendit et videt. **E**t vbi ē cor
vñ ille videat? **B**eati aut̄ mūdicores: qm̄
ip̄i deū videbūt. **A**udio: credo: vt possuz
intelligo corde videri deum: nec posse nisi
mūdo corde cōspici: sed audio aliam scri-
pturā: **Q**uis gl̄abit castū se h̄re cor? **A**ut
q̄s gl̄orabit mūdū se esse a pctō? **A**tendi
q̄ vniuersam creaturā q̄tū potui: corpalē
animaduerti in celo et in terra: sp̄ualez aut̄
in meip̄o qui loquor: q̄ membra vegeto: q̄
vocem intēdo: qui linguā moueo: qui ver-
ba p̄nūcio: sensusq; discerno. **E**t qm̄ cōp-
phendo me in me: **U**ñ q̄ possum q̄d supra
me p̄mittat: tñ cordi humano visio dei: **E**t
inde dicūt q̄dam opatio mūdandi cordis:
hoc dī a scriptura: **P**ara vñ videat quod
amas anq; videat. **A**udito enī deo et noīe
ei⁹: cui nō dulce ē q̄d audit: nisi ip̄o mltuz
remoto: multū lōge factō: **Q**m̄ ecce inq̄t:
qui longe faciunt se: a te p̄ibunt. **S**equit̄.
Perdidisti omnē q̄ fornicat abs te. **N**obis
aut̄ q̄d: **Q**uia illi lōge: et ideo in tenebris:
et ita sauciatis ocul̄ in tenebris: vt lumen
nō solum nō desiderent: sed etiā perhorre-
scant: nobis in longinquo inuenis q̄d dici-
tur. **A**ccedite ad deū et illuminamī. **U**t au-
tem accedas et illumineris: displiceāt tibi
tenebre tue: damna q̄d es: vt merearis eē
q̄d nō es. **E**s iniquus: eē debes iust⁹: **N**ū-
q; iusticiā p̄cepturus es: si adhuc tibi pla-
cet iniq̄tas. **C**ōtere illā in corde tuo: et mū-
da: expelle illā de corde tuo: vbi vult habi-
tare quē vis videre. **A**ccedit q̄ vteūq; aīa
hūana interior hō recreatus ad imaginem
dei: qui creat⁹ ē ad imaginē dei: qui tanto
erat longe factus: q̄to ierat in dissimilitu-
dinem. **N**on enī locorū interuall⁹ acceditur
ad deū: aut̄ recedit a deo. **D**issimil⁹ factus:
lōge recessisti: simil⁹ factus p̄xime accedis.
Uide quō nos vult accedere dñs faciens
p̄mo siles vt accedamus. **E**stote aut̄ sic̄ pa-
ter vester qui in cel̄ est: qui solem suum ori-
ri facit sup̄ bonos et malos: et pluit super iu-
stos et iniustos. **V**isce diligere inimicuz: si
vis cauere inimicū. **I**nq̄stum aut̄ in te ca-
ritas crescit: efficiēs te et reuocans te ad si-
militudinem dei p̄tendit vsq; ad inimicos:
vt sis ei simil⁹ qui facit solem suū oriri non
sup̄ bonos tantū: s; sup̄ bonos et malos: et
pluit non sup̄ iustos tantū: sed sup̄ iustos

et iniustos. Quantū accedis ad similitudinem: tantū pficis in caritate: et tanto incipis sentire deū. Et quē sentis: quē veit ad te: an ad quem tu redis? Nā ille nūq̄ discessit a te. Recedit a te deus: cum tu recedis a deo. Presentia sunt cecis oia sicut vidētibus. Uno loco stās cecus et vidēs hīsdem formis rerū vterq̄ circūfundit: ille est p̄ns reb̄: ille absens. Ex duob̄ vno loco stantibus vnus est p̄ns: alī absens: nō reb̄ ip̄sis ad alterutrū accedentib̄: et ab altero recedentibus: sed p̄pter dissimilitudinē oculorū suorū. Ille q̄ cecus dicit: q̄ extinctus est ibi qd̄ contemplari solet luci cuncta venientia: frustra est p̄ns reb̄ q̄s nō videt: immo rectius absens: q̄s p̄ns dicit. Ubi enī nō est sensus ei: recte dicit absens. Hoc ē enī absentē esse: sensu abesse. Sicut de vbi q̄ p̄ns est: vbiq̄ tor̄. Sapia eius attingit a fine vsq̄ ad finē fortiter: et disponit omnia suaviter. Qd̄ aut̄ de p̄r: h̄ verbū ei: et sapientia ei: lux de luce: deo de deo. Quid q̄ optas videre? Nō est a te lōge qd̄ vis videre: Ap̄lus dicit et qd̄em nō lōge positū ab vnoquoq̄ n̄m. In ip̄o enī viuim̄ et mouemur et sum̄. Quāta q̄ miseria est lōge esse ab eo qui vbiq̄ est: Esto q̄ similit̄ pietate et diligens cogitatio: qm̄ inuisibilia eius p̄ ea q̄ facta sunt intellecta cōspiciunt. Ea q̄ facta sunt intueri: mirari: quere auctores. Si dissimul̄ sis repelleris: si similit̄ exultabis: et cū accedere cepis similit̄: et p̄sentis dicere deum q̄sum in te caritas crescit: qui et caritas deus est: senties qd̄dam qd̄ dicebas: et nō dicebas. An̄ enī q̄ sentires: dicere te putas: deum incipis sentire: et ibi sentis dici n̄ posse qd̄ sentis. Cum aut̄ ibi didiceris dici non posse qd̄ sentis: tacebis nō laudab̄. Ergo mutus eris in laudib̄ dei: et gratiaz actiones nō reddes ei q̄ voluit se notū tibi facere: Laudabas cū q̄reres: silebis cū inueneris: Nullo pacto nō eris ingratus. Bebetur honor: debet reuerentia: debet magna laudatio. Attende te qui sis terra et cinis: vide q̄s meruerit qd̄ videre. Vide q̄s: quid: homo deum. Agnosco non merituz hoīs: sed misericordiaz dei. Lauda q̄ miseratē. Quō inq̄s laudabo? Modicū ip̄m quod sentire possum ex pte in enigmate p̄ speculum iam explicare nō possum. Audi ergo psalmū.

Expositio psalmi.

Iubilate deo omnis terra. Intellexisti iubilationem ois terre: Si iubilas: dño iubila: noli iu-

bilationē tuā in alias atq̄ alias res diuidere. Postremo cetera dici possunt vtcūq̄: ille solus est ineffabilis qui dixit et facta sunt omnia: dixit: et facti sumus: sed nos eum dicere nō possumus. Verbuꝝ eius quo dicti sumus: filius eius est: vt a nobis vtcūq̄ in firmis diceret: infirmus fact̄ ē. Iubilatoꝝ p̄ vbo possumus dicere: vbuꝝ p̄ verbo nō possum̄. Iubilate c̄ deo ois terra. **Seruite dño in iocunditate.** Ois seruitus amaritudine plena est: omēs cōditio obligati et huius et murmurāt. Nolite timere illius dñi fuitutem: non erit ibi gemit̄: nō murmur: nō indignatio. Nemo se petit inde venalē: q̄ dulce est qd̄ redempti omēs sumus. Magna felicitas est fratres esse in ista domo magna fuū: et si cū cōpedibus. Noli timere sue compedite: cōfiteri dño. Meritis tuis attribue cōpedes tuas: confitere in cōpedibus tuis: vt inter ornamenta vtant̄. Nō frustra: nec sine exauditione dictū est: Intret in cōspectu tuo gemit̄ cōpeditoꝝ. Seruite dño in iocunditate. Libera fuitus est apud dñm: libera fuit̄ vbi nō necessitas: sed caritas fuit. Hos inq̄t i libertatem vocati estis fratres: tantū ne libertatem in occasione carnis detis: si p̄ caritatem sp̄s fuit inuicē. Seruum te caritas faciat: q̄ liberū te veritas facit. Si misericordis inq̄t in vbo meo: vere discipuli mei estis: et cognoscetis veritatē: et veritas liberabit vos. Simul es seruus et liber: seruus q̄a factus es: liber q̄ amaris a deo a quo factus es: immo etiā inde liber: q̄ amas euz a quo factus es: noli fuisse cum murmure. Non enī id agūt murmura tua: vt non seruias: sed vt malus seruus fuias. Seruus es dñi: libertus es dñi: non te sic q̄ras manumitti: vt recedas de domo manumissoris tui. Seruite dño i iocunditate. Plena erit illa et p̄fecta iocunditas: cū corruptibile h̄ induerit incorruptionem: et mortale h̄ induerit immortalitē. Tūc erit p̄fecta iocunditas: tūc illa p̄fecta iubilatio: tūc laus sine defectu: tūc amor sine scādalo: tūc fructus sine timore: tūc vita sine morte. Quid h̄? Nullū ne gaudiū? Si nullū gaudiū: nulla iubilatio. Quō iubilate deo vniuersa fraz Est plāe et h̄ gaudiū de spe future vite: gustatur hic vñ ibi satiemur. S̄ necesse est vt milia p̄ferāt frumēta inf̄ zizania. Sunt grana inter paleā: est liliū inter spinas. Quid enī audit eccl̄a: Sicut liliū in medio spinarum: ita p̄xima mea in medio filiarū. **Nō**

Alia lra
tencia

Alia lra
domino

dictū est in medio alienarum: s̄ in medio fi-
liarū. **O** dñe quō consolatoris: quō confor-
tas: Quō terres: Quid est qđ dicit: Sic
liliū in medio spinarū: ita p̄ma mea ī me-
dio filiarū: Quas dicit spinas: **I**pas filias
respondet. **S**pine sunt p̄pter mores suos:
filie p̄pter sacramēta mea. **U**tinā ergo in-
ter gemit⁹ alienarū gemeret: minus gemit⁹
retur. **I**lle est maior gemitus: qm̄ si inimi-
cus exprobrasset mihi: sustinuissem vtiq; :
Et si is qui oderat me sup me magna locu-
tus fuisset: absconderem me vtiq; ab eo.
Psalmi voces sūt: qui litteras nostras no-
uit sequi: qui nō nouit discat vt sequatur.
Si is qui oderat me sup me magna locut⁹
fuisset: absconderē me vtiq; ab eo. **T**u vō
hō vnanimis dux meus ⁊ notus me⁹: qui
simil̄ mecum dulces capiebas cibos. **Q**uos
dulces cibos nobiscū capisit: qui nobiscū
semp futuri nō sunt: **Q**uos dulces cibos:
nisi gustate ⁊ videte qđ dulcis est dñs. **I**n-
ter illos necesse est vt gemamus. **S**ed qđ se-
patur⁹ est christian⁹: vt nō gemat inf fal-
sos fratres: **Q**uo iturus est: **Q**uid factur-
us: **S**olitudines petat: **S**equunt scandala.
Sepaturus est se qui bñ p̄ficit: vt nullū
omnino boiez patiat. **Q**uid si ⁊ ipm̄ ante-
qđ p̄ficeret nemo vellet pati: **S**i ergo qđ p̄-
ficat nullū boiez vult pati: eo ipso qđ nō vult
aliquē boiem pati cōuincit qđ nō profece-
rit. **I**ntendat caritas v̄sa: sustinētes inui-
cem (aut ap̄lus) in dilectōe: satagentes ser-
uare vnitatē spūs in vinculo pacis. **S**usti-
nentes inuicē: nō habes qđ in te ali⁹ susti-
neat: **A**dior si nō est: **S**ed ecce non sit: eo
robustior es ad ceteros sustinēdos: qđ iam
nō habes qđ in te ali⁹ iustineāt. **N**ō sustine-
ris: sustine ceteros. **N**on possum inq̄s. **E**r-
go habes qđ ⁊ in te ali⁹ sustineāt: **S**ustine-
tes inuicē in dilectione. **T**u deserit res hu-
manas: ⁊ segregas te: vt nemo te videat:
Cui p̄deris: **T**u ad hoc puenisses: si null⁹
tibi p̄fuisset: **A**n qđ veloces pedes tibi vi-
deris habuisse ad transeundū: p̄cisur⁹ est
pontem: **E**xhortor omēs: vox dei oēs hor-
tatur: sustinentes inuicē in dilectōe. **S**e-
parabo me inquit aliq̄s cū paucis bonis:
cū illis mihi bñ erit. **N**am nulli p̄desse: im-
piū ⁊ crudele est: **N**ōne hoc docuit domi-
nus meus: **N**ōne enī damnauit suum qui in-
teruertit qđ accepit: s̄ qui nō erogauit. **I**n-
telligat pena interuersionis ex pena pigri.
Serue nequā ⁊ piger ait dñs damnās: nō
ait interuertisti pecuniā meā: nō ait: **B**edi

tibi: ⁊ non mihi: qđ dedi integrū reddidi-
sti: qđ nō creuit: quia nō erogasti: inde inq̄t
te puniam. **A**uarus est de⁹ salutis nostre.
Ergo sepabo me inq̄t cum paucis bonis.
Quid mihi est rationē b̄re cū turbis: **B**ñ
pauci ipi boni: de q̄bus turbis sunt eliq̄t:
Si tñ iam ipi pauci boies boni: tñ bōa co-
gitatione hūana: laudabil̄ esse cū talibus qui
elegerunt vitam quietaz: remota a strepitu
populari: a turbis inq̄tis: a magnis flucti-
bus seculi: tanq̄ in portu sunt. **I**am qđ ibi
gaudiū: **I**ā ibi iubilatio illa: qđ p̄mittit: **N**ō
dum: s̄ adhuc gemitus: adhuc sollicitudo
tēptationū. **H**z enī aliū de ⁊ portus aditū.
Si nulla ex pte haberet: nulla in eam na-
uis intraret. **O**portet qđ vt ex aliq̄ pte pa-
teat. **A**liqñ astit p̄ eam pte qđ patz v̄tus: ir-
ruit: ⁊ vbi scopuli nō sunt: naues seinuices
collide p̄fringūt. **U**bi qđ securitas: si nec in
portu: **E**t tñ vtiq; feliciores in portu qđ ī
pelago: fatendū erat: cōcedendū est: v̄z
est: tñ si naues in portu bñ sibi amplificent:
nō sibi collidant. **S**eruet ibi paritas eq̄li-
tatis: p̄stantia caritatis: ⁊ qñ forte ventus
ex illa pte qđ patet eruerit: sit ibi cauta gub-
natio. **N**ā qđ diciturus est mihi qđq̄s talib⁹
locis forte p̄est: immo fuit fratrib⁹ in his qđ
monasteria dicunt: qđ dicitur⁹ est: **L**autus
ero: nullū malum admittam. **Q**uō nullū
malū admittes: **N**ullū boiem malū: nullū
frem malū intrantē admittur⁹ sum: cū pau-
cis bonis bñ mihi erit. **U**bi coḡscis: quez
forte vis excludere: **E**t coḡscat mal⁹ in-
tus pbādus est. **Q**uō qđ excludis intratu-
rum: qđ postea pbādus est: ⁊ p̄bati nisi in-
trauerit nō p̄t: **R**epelles oēs malos: **B**i-
cis enī ⁊ nosti inspicere: **O**ēs nudis cordi-
bus ad te veniunt: qđ intraturi sunt: **I**pi se
nō nouerūt: qđ tominus tu. **M**ulti enī sibi
p̄miserūt qđ impleturi essent illā vitaz san-
ctam in cōe habentē oīa: vbi nemo dic ali-
qd suū: q̄bus est vna aīa: ⁊ cor vñū ī deuz:
missi sunt in fornacez: ⁊ crepuerūt. **Q**uō qđ
cognoscis eum qđ sibi adhuc ignor⁹ ē: **E**x-
cludes malos fratres a cōuentu bonoz:
Be corde tuo quisq̄s ista dicit: oēs malas
cogitationes si potes a te excludere: non in-
tret in cor tuū vel mala suggestio. **N**ō con-
sentio inq̄s: s̄ intrauit tñ vt suggereret. **N**ā
oēs munita corda habere volumus: vt ni-
hil intret qđ male suggerat. **U**nde autē in-
tret quis nouit: **E**t pugnamus quotidie in
vno corde nostro: vnus hō ī corde suo cū
turba luctat. **S**uggesterit auaricia: suggerit

libido: suggestent voracitas: suggerit leticia
 ista popularis: omnia suggerunt: ab omnib⁹
 se continet: omnibus respōdet: et ab omnib⁹
 auersat: difficile est vt nō ab aliq̄ feriatur.
Ubi ergo securitas: **H**ic nusq̄: in ista vita
 nusq̄: in sola spe pmissorū dei. **I**bi autē cū
 illuc puenerimus: pfecta securitas: cū clau
 dunt porte: et pfirmant vectes portarū hie
 rusalem: ibi vere plena iubilatio et magnū
 gaudiū. **N**ō autē ne securus laudes quā
 libet vitam: an mortē ne laudes hoies quē
 q̄. **H**inc autē fallunt hoies: vt vlt nō susci
 piant meliorem vitā: vel temere aggrediā
 tur: quia et cū laudare volūt: sic laudāt vt
 nō dicant mala q̄ mixta sunt: et qui vitupa
 re volūt tam inuido animo et puerio vitupe
 rāt: vt claudūt oculos aduersus bōa: et so
 la mala que ibi vel sunt vel putant: exag
 gerēt. **I**nde fit vt vnaqueq̄ pfectio male
 laudata: id est nō caute laudata: cū inuita
 uerit hoies laude sua: iueniāt illi qui illuc
 veniāt aliquos q̄les ibi esse nō credebant:
 et offēdit a malis: resiliāt a bonis. **F**res disci
 plinam istā ad vitā vram conferte: et sic au
 dite vt viuatis. **L**audat: vt generalit̄ dicā:
 ecclia dei: magni hoies christiani: soli chri
 stiani: magna catholica: diligūt se oēs: im
 pendūt sibi quisq̄ qd̄ possunt: orationib⁹:
 ieiunijs: hymnis vacat p totuz orbē fraz:
 vna consensione pacis laudat de⁹. **A**udit
 forte qui nescit: tacitū est de cōmixtis malis:
 venit laudem inuitatus: inuenit cōmixtos
 malos: qui nō illi p̄dicti sunt aniq̄ veniret:
 offēdit a falsis xpianis: refugit a veris xpia
 nis. **R**ursus odiosi maledicti irruūt in vi
 tuperationē: **Q**uales christiani: **Q**ui christi
 ani: **A**uari: feneratorē. **N**ōne ipi sunt qui
 theatra et amphitheatra implēt p ludos: et
 p alia spectacula: q̄ implent ecclias p diēs
 festos: **E**briosi: voraces: inuidi: insectato
 res alterutrū sunt tales: s̄ nō soli tales. **E**t
 iste vituperator ceco animo tacet bonos: et il
 le laudator incauto animo tacet malos. **S**i
 autē sic laudam⁹ in hoc tpe eccliam dei: quō
 laudant scripture dei: **E**cce quō nūc dixi.
Sicut liliū in medio spinaruz: sic proxima
 mea in medio filiarū. **A**udit hō: p̄siderat:
 placet illi liliū: intrat: adheret lilio: tolerat
 spinas: merebit esse in laude: et in oscul spō
 si: qui dicit: **S**icut liliū in medio spinaruz:
 sic prima mea in medio filiarū. **I**ta et i cle
 ricis. **L**audatores clericorū intendunt ibi
 bonos mīstros: fideles dispensatores: om

nium toleratores: viscera sua impēdentes
 bis quos volūt pficere: nō querentes que
 sua sunt: s̄ q̄ Jesu christi laudant hec obli
 uiscunt: qz mixti sunt malis. **R**ursus q̄ re
 p̄bendunt auariciā clericorū: improbitates
 clericorū: lites clericorū appetētes res alie
 nas: ebriosos: voraces iactant: et tu inuide
 vitupas: et tu incaute laudas. **T**u qui lau
 das: dic mixtos malos: tu qui vitupas: vi
 de ibi et bonos. **S**ic et in illa vita cōi fratru
 que ē in monasterio magni viri sc̄ti: quoti
 die in hymnis: in orationib⁹: i laudib⁹ dei
 inde viuūt: cū lectione illis res ē. **L**aborāt
 manibus suis: inde se transigūt: nō auare
 aliqd̄ petunt: quicqd̄ eis infert a pijs fra
 tribus cum sufficientia et cū caritate vtun
 tur. **N**emo sibi vsurpat aliqd̄ q̄ alē nō ha
 beat. **O**mēs se diligūt: oēs inuicē se susti
 nent. **L**audat q̄ nescit qd̄ iterius agat: q̄ ne
 scit quō illo vento intrante etiam naues in
 portu collidūt. **I**ntrat q̄si securitatem spe
 rans neminē quē toleret habiturus: inueit
 ibi fratres malos: qui mali inueniri nō pos
 sent: nisi admitterēt: et necesse est vt primo
 tolerent: ne forte corrigant: nec excludi fa
 cile possunt: nisi p̄us fuerint intolerati: et fit
 ip̄e intolerande patientie. **Q**uis me que
 rebat: **E**go putabaz qz caritas essz hic. **E**t
 paucorū boim molestia irritatus: dum nō
 p̄seuerauerit implere qd̄ vouit: fit desertor
 tam sancti p̄positi: et reus voti nō reddit.
Iam vō cum inde exierit: fit et ip̄e vitupa
 tor et maledic⁹: et dicit ea sola que quasi se
 pati nō poiuisse asseuerat: et aliq̄ vera: sed
 vera mala malorū toleranda sunt p̄pter so
 cietatem bonoruz. **D**icit illi scriptura: **T**e
 his qui p̄diderūt sustinētā: et qd̄ ē ampli⁹
 ructat indignatōes malorū odorē: vñ abs
 terreat intraturos: qz ip̄e cum intrasset: p
 durare non potuit. **Q**uales illi inuidi lit
 tatores neminez sustinentes avari: ille il
 lud ibi fecit: et ille illud ibi fecit. **O** male q̄
 re taces bonos: **Q**uos tolerare non potui
 sti: iactas: q̄ te malū toleraueit taces. **M**e
 rito illud fratres carissimi magnificū in do
 mini euāgelio ex ore dñi: **B**uo i agro: vn⁹
 assumet: et vnus relinquet. **B**ue in molet
 dino: vna assumet: et vna relinquet. **B**uo
 in lecto: vnus assumet: et vnus relinquet.
Qui sunt duo in agro: **Q**d̄ dicit aposto
 lus: **E**go plantaui: apollo rigauit: s̄ deus
 incrementū dedit. **B**ei agricultura est: in
 agro laboramus. **B**uo in agro clerici sūt:

vnus assumetur et vnus relinquetur: assumetur bonus: relinquetur malus. In molendino due ad plebes retulit. Quare in molendino: Quia deuincte seculo circuitu rerum temporalium tanquam mola detinentur: et inde vna assumetur: et vna relinquetur. Que inde assumetur: Faciens opera bona: attendens indigentiam suorum dei: indigentiam pauperum: in confessione fidelis: in leticia spei certa: vigilans ad deum: nulli imprecans mala: diligens quantum potest: non solum amicos: sed etiam inimicos: preter uxorem suam non sciens aliquam: preter maritum suum non sciens aliquam. Assumetur et de molendino: que autem aliter fuerit relinquetur. Alij autem dicunt quietem volumus: neminem volumus pati: remouemus nos a turbis: bene erit nobis in quadam securitate. Si quietem queris: quasi lectum queris: ut sine aliqua sollicitudine requiescas: et inde vnus assumetur: et vnus relinquetur. Nemo vos fallat: si non vultis falli: et vultis amare. Fratres scitote omnes professionem in ecclesia habere fictos. Non dixi omnem hominem esse fictum: sed omnem professionem habere fictas personas. Sunt christiani mali: sed sunt et boni. Quasi plures malos vides qui a palea sunt: et te ad grana peruenire non permittunt. Sunt ibi et grana: accede: tempta: excute: adhibe oris iudicium. Inuenis sanctimoniales indisciplinatas: nunquam ideo sanctimonium reprehendendum est? Multe non stant in domibus suis: circueunt domos alienas: curiose agentes: loquentes quam non oportet: superbe: linguante: ebriose. Et si virgines sunt: quid prodest integra caro: mente corrupta: Melius est humile coniugium: quam superba virginitas. Si enim nuberet: non haberet nomen unde extolleretur: et haberet frenum quo regeretur. Sed nunquam propter virgines malas damnaturi sumus et sanctas et corpore et spiritu. Aut propter istas laudabiles etiam illas improbandas laudare cogemur? Undique vnus assumetur: et vnus relinquetur. Ergo fratres finiamus psalmum: quia planus est. Seruite domino in iocunditate. Vos alloquitur quicumque in caritate omnia toleratis: et spe gaudeatis. Seruite domino: non in amaritudine murmuratis: sed in iocunditate dilectionis. **Intrate in conspectu eius: in exultatione.** Facile est exultare foris: in conspectu dei exulta. Non valde lingua exultet: sed conscientia exultet. **Intra-**

Alia fra
t Introite

te in conspectu eius in exultatione. **Scitote quoniam dominus ipse est deus.** Quis nescit quoniam dominus ipse est deus? Sed de domino dicit quem non putabant homines deum. Scitote quoniam dominus ipse est deus. **Bo-** minus ille non vobis vilescat: quem crucifixistis: flagellastis: sputis illinistis: spinis coronastis: veste ignominiosa vestistis: in ligno suspendistis: clavis confixistis: lancea percussistis: custodes ad sepulchrum posuistis: **Ipse est deus: Scitote quoniam dominus ipse est deus.** **Ipse fecit nos: et non ipsi nos.** Ipse fecit nos: Omnia pro ipso facta sunt: et sine ipso factum est nihil. Quid est quod exultatis? Quid est quod superbitis? Alius vos fecit: et qui vos fecit: ipse a vobis patitur. Sed vos sic vos iactatis et gloriamini et extollit: quasi a vobis facti sitis. Bonus est vobis ut qui fecit vos: perficiat vos. Ipse fecit nos: et non ipsi nos. Non debemus superire: totum bonum quod habemus: ab artifice nostro habemus. Quod in nobis fecimus inde damnamur: quod in nobis ille fecit inde coronamur: Ipse fecit nos: et non ipsi nos. **Nos autem populus eius: et oues pascue eius.** Oues et ouis. Ipse oues vna ouis. et quam amantissimum nostri pastorem habemus: dimisit nonagintanovem: descendit querere vnus: reportat in humeris suis redemptam sanguine suo. Securus mortuus est pastor pro oue: qui resurgens possidet ouem. Nos autem populus eius: et oues pascue eius. **Intrate portas eius in confessione.** In portis introitus est. A confessione incipite: inde psalmum in confessione ibi iubilate. Confitemini vos: non factos a vobis: laudate eum a quo facti estis. Ab illo sit bonum tuum: a quo recedens fecisti malum tuum. **Intrate portas eius in confessione.** Intret grex in portas: non foris remaneat ad lupos. Et quomodo intret? In confessione. Porta: id est introitus confessio tibi sit. **Ubi in alio psalmo dicit: Incipite domo in confessione.** Quod illic dicit: incipite: bene appellauit hic portas. **Intrate portas eius in confessione.** Et quod cum iam intrauerimus: non confitebimur: Semp confitere: semp habes quod confitearis. Difficile est in hac vita: ut sic homo mutetur: ut nihil inueniat in eo quod reprehendatur. Opus est ut tu te reprehendas: ne ille reprehendat qui damnaturus est. Ergo et cum intraueris in atria confitere. **Ubi non erit confessio peccatorum: In illa requie-**

Alia fra
t non habet

in illa equitate angelorum. Sed videte quid dixerim: non erit confessio peccatorum. Non dixi: non erit confessio: erit enim confessio laudis. Semp confiteberis illum deus: te creaturam: illum protectorem: te protectum. In illo quodammodo absconditus eris: sicut dictum est: Abscondes eos in abscondito vul-tus tui. **In atria eius in hymnis confessionum confitemini ei.** In portis confitemini: et in atria cum intraueritis confitemini in hymnis. Hymni laudes sunt. Quando intras te reprehende: cum intraueris illum lauda. Aperite mihi portas iusticie: dicit in alio psalmo: ingrediens in eas confitear domio. Numquid dixit: cum ingressus fuero iam non confitebor: Etiam ingressus confitebitur. Que enim peccata confitebatur dominus noster Iesus christus quando ait: Confiteor tibi pater domine celi et terre: illum laudans confitebatur: non se accusans. **Laudate nomen eius quoniam suavis est dominus.** Nolite putare quia deficitis in laudando. Laudatio vestra quasi maledictio erit. Quantum laudatis: tantum vires acquiritis: et tunc dulcescit que laudat. Laudate nomen eius quoniam suavis est dominus. **In eternum misericordia eius.** Non enim cum te liberauerit desinet esse misericors: et ut protegat semp in eternam vitam misericordia eius est. In eternum ergo misericordia eius. **Et usque in generationem et generatione veritas eius.** Aut omnem generationem accipe quod dictum est in generationem et generationem: aut in duabus generationibus: unam terrenam: alteram celestem. Hic est generatio una que parit mortales: altera que parit eternos. **Veritas eius et hic est et ibi.** Noli putare quia hic non est veritas eius. Si non hic esset veritas eius: non diceret in alio psalmo: Veritas de terra orta est. Nec ipsa veritas diceret. Ecce ego vobiscum sum usque in consummationem seculi.

Explicit Tractatus de ps. XCIX.

Incipit Tractatus de ps. C.

Expositio psalmi.

Psalms iste centesimus quod habet in primo versu: hoc in toto corpe eius querere debemus.

Misericordiam et iudicium cantabo tibi domine. Nemo sibi ad impunitatem blandiam de misericordia dei: quia est iudicium. Et nemo i-

melius commutatus exhorreat iudicium dei: quia precedit misericordia dei. Homines enim quando iudicant aliquando victi misericordia faciunt contra iusticiam: et videtur in eis esse misericordia: et non esse iudicium: aliquando vero rigidum volentes tenere iudicium perdunt misericordiam. Deus autem nec in bonitate misericordie perdit iudicij severitatem: nec in iudicando cum severitate amittit misericordie bonitatem. Ecce si temporibus distinguamus hec duo: misericordiam et iudicium. Forte enim non sine causa ipso ordine posita sunt: ut non diceret iudicium et misericordiam: sed misericordiam et iudicium. Si ergo per tempora distinguamus hec duo: forte inuenimus modo tempus esse misericordie: futurum autem tempus iudicij. Quomodo est primo tempus misericordie: Primo in deo consideranda: ut et tu quantum ipse tibi donavit imiteris patrem. Neque enim arroganter dicimus patrem nostrum nos debere imitari: quando quidem dominus ipse unicus dei filius ad hoc nos hortatur dicens: Estote sicut pater vestri celestis: Cum diceret: Diligite inimicos vestros: orate pro eis qui vos persequuntur: ut sitis inquit filij patris vestri qui in celis est: qui solem suum oriri facit super bonos et malos: et pluit super iustos et iniustos. Ecce misericordia. Quando vides iustos et iniquos eundem solem intueri: eandem lucem capere: eosdem fontes bibere: eadem pluuiam saginari: huiusdem fructibus terre repleri: similiter aerem istum ducere: hinc equaliter bona mundi: noli putare iniustus esse deus qui dat ista equaliter iustis et iniustis: Misericordie tempus est: non dux iudicij. Nisi enim primo deus per misericordiam parceret: non inueniret quis per iudicium coronaret. Est ergo misericordie tempus: quoniam patientia dei ad penitentiam adducit peccatores. Audi apostolum dicentem: utrumque tempus: et distigue et tu. Existimas autem inquit o homo qui iudicas eos qui faciunt ea et eadem agunt: quoniam tu effugies iudicium dei? Intendite: videbat enim se. Sed cuius dicit: Non enim uni homini dicit: sed generi humano talia dicebat se committere multa mala quotidie: et tamen vivere nihil mali sibi contingere: et putabat aut dormire deus: aut res humanas non attendere: aut amare facta hominum mala: tollit istam cogitationem de corde: sed bene intelligentibus. Quid ergo ait? Existimas o homo qui iudicas eos qui talia agunt et facis ea: quoniam tu effugies iudicium

Alia lra non habet nisi